

Dnr: KN2023/02548

Anna Liljeblad
anna.liljeblad@energigas.se

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.e.remissvar@regeringskansliet.se
kopia till
sandra.lennander@regeringskansliet.se

Stockholm den 5 maj 2023

Svar på remiss av förslag till förordning om bidrag för energieffektivisering i småhus

Energigas Sverige, som är branschorganisationen för energigaserna i Sverige, har tagit del av rubricerat förslag. Vi vill gärna bidra med synpunkter och delger härmed vårt yttrande enligt Klimat- och näringslivsdepartementets remiss den 8 mars 2023.

Energigas Sverige är positiva till att regeringen föreslår att hjälpa hushållen med de höga energikostnaderna som råder genom bidrag för energieffektivisering. Syftet med energieffektivisering är i grunden bra där en effektiv användning av energi bidrar till att stärka Sveriges försörjningstrygghet, konkurrenskraft och till minskad klimat- och miljöpåverkan. Vi är även positiva till att hushållen har möjlighet att söka bidrag för åtgärder som förbättrar klimatskärmen vilket minskar hushållens totala energianvändning. Däremot avstyrker vi de motiveringar som anges som grunden för att småhus som idag använder gas ska få stöd för att konvertera till andra alternativ.

Boverkets primärenergifaktor

I förslag till förordning om bidrag till energieffektivisering i småhus anges exempelvis att de hushåll som idag huvudsakligen värms med el eller gas så gott som alltid har en energiklassning i kategorierna F eller G som är de två sämsta kategorierna. Energigas Sverige invänder mot den här motiveringen till konvertering då i princip alla privata hushållskunder som använder gas för uppvärmning idag använder biogas. Biogas har, tillsammans med fasta och flytande biobränslen, den lägsta viktningfaktorn (0,6) av alla alternativ enligt Boverkets byggregler¹. Energigas Sverige har även svårt att se att energianvändningen i småhusbeståndet kommer att minska genom att hushåll som använder gas (främst biogas) idag konverterar till andra alternativ, exempelvis pellets eller fjärrvärme, då själva energianvändningen kommer att vara densamma även efter konverteringen. Att konvertera från gas till andra alternativ är ingen energibesparande åtgärd.

Emissionsfaktorn för gas

Energigas Sverige är även kritiska till att emissionsfaktorn för stadsgas (204 kgCO₂/MWh), som är av fossilt ursprung, används för att räkna ut vad utsläppsminskningen är när småhus konverterar från gas. I förslaget till förordning nämns att cirka 17 000 småhus värms med gas idag. Majoriteten av dessa småhus ligger längs det västsvenska gasnätet där naturgas och biogas samdistriberas och där de flesta privata hushållskunder idag har avtal om köpt biogas (på samma sätt som man kan välja att köpa förnybar eller fossilfri el). I Stockholms gasnät (som visserligen kallas stadsgasnätet) finns knappt 40 småhus som värms med gas och i detta nät består gasen av en blandning av biogas och naturgas som är blandad med luft.² Att då räkna med emissionsfaktorn för stadsgas är missvisande. Biogas som är ett förnybart bränsle leder inte till några nettoutsläpp av CO₂ vid förbränning.

Gas som uppvärmningsbränsle

Som nämns tidigare ligger de privata hushållskunderna som använder gas för uppvärmning längs det västsvenska gasnätet. En gaskund kan på samma sätt som en elkund välja att köpa det förnybara alternativet (i det här fallet biogas) och idag köper majoriteten av hushållskunderna

¹ Boverkets byggregler (2011:6) – föreskrifter och allmänna råd, BBR (med ändringar till och med BFS 2020:4)

² 2021 uppgick andelen biogas till 78 procent.

biogas. Totala andelen biogas i det västsvenska gasnätet har ökat snabbt och uppgick 2022 till drygt 37 procent³. Biogasen produceras från samhällets avfall och restprodukter genom rötning. I processen produceras även en rötrest som återförs som växtnäring och ersätter konventionell mineralgödsel i jordbruket. Biogas är därmed en sann cirkulär produkt som medför en lång rad samhällsnyttor, bland annat fossilfrihet med hög klimatnytta, renare luft, resurseffektivitet med en hållbar avfallshantering och recirkulering av näringsämnen, minskad övergödning, ökad ekologisk produktion, arbetstillfällen och regionalekonomisk nytta, och försörjningstrygghet.

Biogas som uppvärmningsbränsle utgör alltså ett av de mest hållbara, förnybara uppvärmningsalternativen på marknaden. Biogas används i effektiva gaspannor för att värma upp bostäder och lokaler och transporteras då i rörledningar direkt till pannan som genererar värme. Det krävs alltså inga transporter eller lagring av bränsle, vilket är idealiskt i stadsmiljö. Andra fördelar är en mycket ren förbränning, snabb reglerbarhet och hög energieffektivitet.

Med ökat fokus på effektiv energianvändning har intresset för att använda biogas som spets eller tillskottsvärme i fastigheter växt. Gas fungerar nämligen utmärkt som komplement till annan uppvärmning, t.ex. värmepumpar. Värmepumpen tar då hand om baslasten med låga temperaturer och hög verkningsgrad. Gaspannan tar spetslasten och kan höja temperaturen efter värmepump när det behövs, t.ex. när det är kallt ute. Resultatet blir en mycket effektiv hybridvärmelösning. Kombinationen förnybar el och biogas ger dessutom ett helt klimatneutralt uppvärmningssystem. Energigas Sverige anser därför att det bör framgå att småhus som idag använder gas men som väljer att söka bidrag för att konvertera till en styrbar frånluft, vattenvärmepump eller en styrbar berg-, sjö- eller jordvärmepump har en möjlighet att behålla gaspannan och då använda den som spets/tillskottsvärme.

Gaspannan fungerar också utmärkt som back-up vid strömavbrott eller när det blir effektbrist på elnätet, vilket talar för att gaspannan bör behållas. Då effekt- och kapacitetsbrist i elnäten numera är ett faktum, speciellt i södra Sverige där västsvenska gasnätet är placerat, bör det ligga i samhällets och regeringens intresse att främja användningen av biogas till bland annat uppvärmning (vilket avhjälper elsystemet) istället för att styra bort från gasen (och då främst biogasen) till fördel för andra bränslen och elen.

Övriga inspel

Energigas Sverige anser även att formuleringen i förslag till förordningen är otydligt där det anges att bidrag får ges till konvertering till en anordning för uppvärmning med biobränsle, där både fasta och gasformiga biobränslen (dvs biogas) omfattas. Detta kan läsas som att hushållen kan få stöd för att ersätta en gaspanna med en annan gaspanna eller att konvertera från el till gas. Om småhus med en gaspanna använder naturgas idag kan de imorgon ställa om och använda biogas utan några tekniska justeringar eller ändringar. Det enda som krävs är att de avtalsmässigt handlar biogas från gasleverantören i stället för naturgas. Samtidigt anges det några meningar senare i förslag till förordningen att det krävs att det årliga energibehovet för rumsuppvärmning och tappvarmvatten efter konverteringen huvudsakligen ska försörjas av andra källor än gas vilket blir märkligt om de samtidigt får stöd för att konvertera till en gaspanna.

Med vänliga hälsningar,

Maria Malmkvist
Vd

Anna Liljeblad
Ansvarig Industri och Distribution

³ <https://www.swedegas.se/sv-SE/Gas/bio-gas/Gasbarometern>